

Tragedia w Norwegii:
tak rodzi się bestia

10

Dzieci bez opieki.
Brakuje nam lekarzy

14

Stulecie
detektywów

26

Fibak: Warhol jest
przereklamowany

18

PRZE KROJ

NR 31 (3449) / 1 SIERPNIA 2011 / CENA 3,99 Zł

WWW.PRZEKROJ.PL

w tym 8% VAT

Wszyscy zabiliśmy Amy

Prosiła o pomoc,
nikt nie słuchał

6

To nie PAH zapewnia dostęp do wody. Robią to ludzie tacy, jak Ty.
Ludzie, dzięki którym świat staje się lepszy.

Wpłać dowolną kwotę na konto 65 1060 0076 0000 3310 0016 0860

PRZE KROJ

Założył w roku 1945
w Krakowie redaktor
Marian Eile

„Przekrój” w sieci

OLAF SZEWCZYK

Stasiek Brontozaur miarowo ostrzył nóż. A ostrze jego z hartowanej było stali. Pewne i gładkie, masywną wieńcząc klingę, siekało nieraz w Staśkowej kuchni a to marchew, a to kapustę, a to szczypiorek zielony. Z taką łatwością, z jaką promyk słońca przenika górskie powietrze w rześki zimowy poranek.

W metodycznych, powolnych ruchach frykcyjnych dzierzącego ośkę Staśka było coś niepokojącego. Obsesyjnego nawet – rzec by mógł strwożony obserwator. Przekrwione ślepią patrzyły gdzieś hen, nieobecne jakby, przesywając na wskroś szafki z rondlami, flaszki merlota i ściany.

Stasiek myślał. I były to myśli ponure.

Połączone komisje sejmowe cofnęły projekt przygotowany przez Parlamentarny Zespół Przyjaciół Zwierząt. W tej kadencji nie zostanie zatem przyjęty. Cierpiącym zwierzętom nie będzie lepiej. Egoistyczne, wredne człowieki! Nie dalej jak wczoraj Stasiek odwiedził starych kumpli w schronisku. – Nie jest dobrze, Stasiek – poskarżył się spaniel Rambo. – Gminy miały zapewnić z urzędu godną opiekę bezdomnym psom i kotom, dokarmiać preferujące wolność dachowce. Ryb nie wolno by więcej męczyć, trzymając za skrzel, ani podduszać, jak karpi przed Świętem Miłości, w niedotlenionej wodzie. A teraz przez tych partyjnych – tu szczechnął coś niezrozumiale, na co jamniczka w boksie obok zakryła swemu szczenięciu uszy – którzy złośliwie i małostkowo zablokowali projekt, żalność jeno i zgryzota. Kres naszych nadziei. Stasiek myślał z zimną furią o liderach dwóch populistycznych partii, których głosy zaważyły na tej hańbie. A gdy naostrzył nóż, obrał rzepe i zaczął ją chrupać. Zawsze go to uspokajało. Cóż począć? Poprosić o wsparcie medialne załogę z www.przekroj.pl? Czas wystać SOS na

redakcja@przekroj.pl

PRZEZ ZĘBY NIE PISZEMY...

...że oto skończył się okrutny miesiąc i zaczyna następny. Jeszcze okrutniejszy? Bardzo to być może. Bo obawiamy się, że tak już będzie do końca.

...że się kłócą o raport i że kłecą się listy, a w kombajnach huczą młocarnie. „A panowie z telewizji – jak śpiewał pewien człek zacny – kręcą cały czas”.

...że – jak pisał inny człek zacny – „lethal

się skończył/ i pop się skończył/ i jest all time low/ pa pa pam”

...i że nie pociesza nas, iż niedawno „w Pałacu w Wojanowie zakończyły się Mistrzostwa Świata w grze na pile. Do pałacu zjechało się 15 pilarzy z Polski, Niemiec, Francji, Szwecji i Japonii”. I zawiścimy bliźnim, których to pociesza.

...i że otuchy szukamy raczej w podróży, w której tym razem udamy się

z „Niejakim Piórko” niezawodnego Henriego Michaux: „Przez pomyłkę wsiedliśmy do niewłaściwego pociągu. A ponieważ w naszym wagonie znajdowała się kupa jakichś Bułgarów, mamroczących coś do siebie bez przerwy, niemogących usiedzieć w miejscu, postanowiliśmy od razu z tym skończyć. Wyciągnęliśmy rewolwery i zaczęliśmy strzelać bardzo prędko, bo nie ufaliśmy im

ani na jotę. Na wszelki wypadek lepiej ich było unieszkodliwić. Oni wydali się tym nieco zaskoczeni, ale, wiecie, jak to jest, z Bułgarami nigdy nic nie wiadomo”.

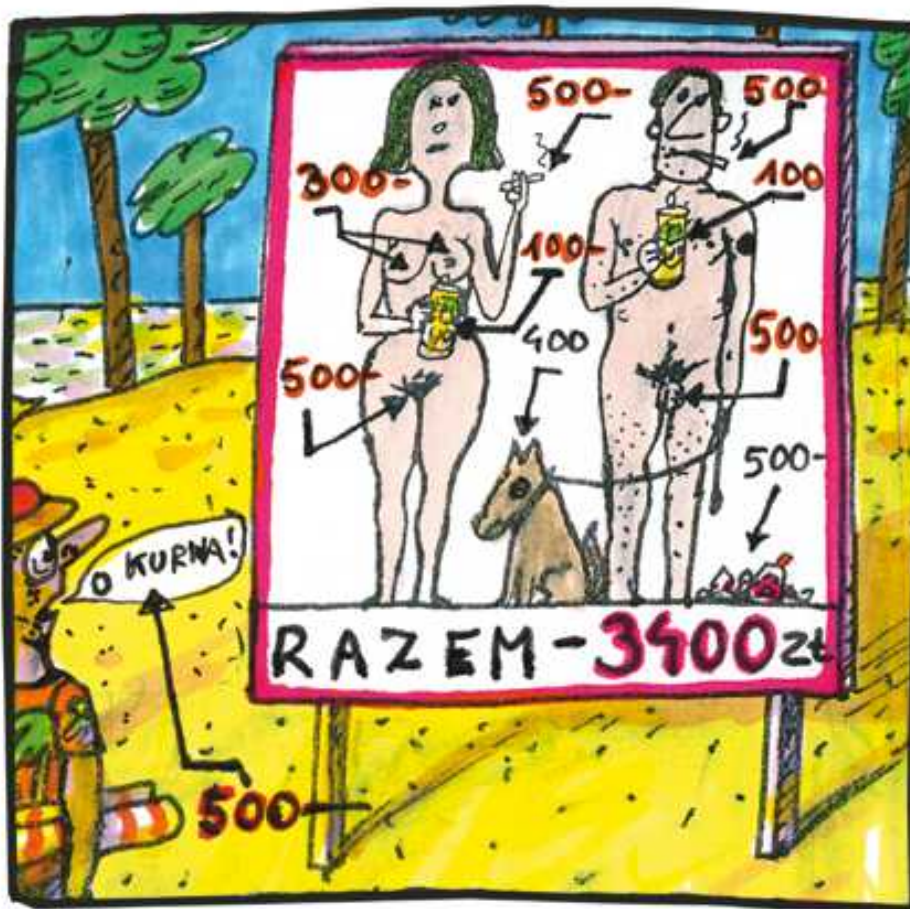
...że odkąd Michaux to napisał, minęły co najmniej 73 okrutne lata.

...że panowie z telewizji kręcą cały czas.

...że który to już raz?

MARCIN SENDECKI

MAREK RACZKOWSKI

LAST MINUTE KRZYSZTOF PŁYTA

*Apel urlopowiczów do TVP:
nigdy więcej „Czarnych chmur” w lipcu!*

TEMAT Z OKŁADKI

- 6 **Mówią, że zmarła alkoholiczka i narkomanka, która sama tego chciała. Nieprawda.** Zmarła wielka artystka, która stała się ofiarą własnego sukcesu. A my wszyscy – klikając w kompromitujące ją zdjęcia na Pudelku i domagając się jej koncertów i nagrań za każdą cenę – przyłożyliśmy do tego rękę. I powinniśmy się wstydzić. O Amy Winehouse – Jarek Szubrycht

PRZED WSZYSTKIM

- 10 **Czy doczekamy się polskiego Breivika?** Psycholog Wojciech Warecki w rozmowie z Łukaszem Wójcikiem nie ma wątpliwości, że tak. Portret Norwegii po wielkiej tragedii na wyspie Utoya kreśli natomiast Maciej Jarkowicz
- 14 **W Polsce na jednego pediatrę przypada około 130 tysięcy dzieci.** To oczywiście za mało. Problem w tym, że będzie jeszcze gorzej. Przyczyna? Wynik nieprzemyślanej reformy służby zdrowia – dowodzi Agnieszka Fiedorowicz
- 17 **Katastrofa smoleńska już dawno przestała być narodową tragedią.** Chodzi tylko o to, by wskazać winnych – mówi Marcelinie Szumer prof. Marcin Król. Czy wśród tych, o których upomni się sprawiedliwość, będą też Rosjanie? W rozmowie z Łukaszem Wójcikiem odpowiada mec. Piotr Kruszyński: – Tylko wtedy, gdy będzie tego chciał rosyjski prokurator

ROZMOWA PRZEKROJU

- 18 Robert Mazurek rozmawia z **Wojciechem Fibakiem**

CYWILIZACJA

- 20 **Nałogowcy, neurotycy czy smakosze?** Czego by nie sądzić o audiofilach, ich świat z jego osobliwym porządkiem rzeczy drży dziś w posadach – pisze Paweł Franczak
- 23 **Też pytanie!**
- 24 **Ahoj, przygodo! Wracamy na Marsa, by ostatecznie ustalić, czy było tam – a może nadal jest – życie.** Przez przestrzeń kosmiczną prowadzi Olaf Szewczyk

NA POCZĄTEK

JACEK WAKAR
SZEF DZIAŁU
KULTURA

Gra o spokój

Kuba ma alergię, pod koniec kwietnia trafił do szpitala z zapaleniem płuc. A przecież tego samego dnia po południu był u pani doktor. Zapisła leki, ale niczego alarmującego nie znalazła. Kuba i my jako jego rodzice i tak mamy szczęście. Prowadzi go od okresu prenatalnego znakomity pediatra, a przy okazji przyjaciel rodziny. Tyle że swoich porad udziela nam najczęściej przez telefon. Jeździ z miasta do miasta na naukowe konferencje, z wykładami. Pacjentów odwiedza w domach, kiedy tylko wykroi odrobinę czasu. Jego wizyty o 23 są dla nas normą.

Opisałem własną historię, ale jest nas wielu. Rodziców, którzy drżą przed każdą chorobą swego dziecka, bo nie wiedzą, czy otrzymają

na czas pediatryczną pomoc. Nie atakuję lekarzy. Kiedy bywam czasem w pobliskim ośrodku zdrowia, to tylko pani doktor współpracuje. Na korytarzu tłum, na każde dziecko ma najwyżej kwadrans. Bieg. Cenę za taki stan rzeczy płacimy wszyscy. Przemęcenie lekarze spełniają błędy, zdarza się, że źle wybrany antybiotyk odchodzi się potem latami. Rodzice, którzy mogą, idą do specjalisty prywatnie. A ci, których nie stać, wieszają na służbie zdrowia psy.

Klincz trudny do rozwiązania i dobitny dowód, że systemowe błędy (jakie – czytaj na stronie 14) popelnia się szybko, ale naprawia w nieskończoność. Tymczasem stawką w tej grze nie są niczyje fanaberie, ale poczucie spokoju i bezpieczeństwa. Tego się nie da przeliczyć na pieniądze.

Rysunek na okładce: Magdalena Dana. Jej prace można oglądać również w dziale „Twoje Przegląd” na przekroj.pl oraz na iPadzie

PRENUMERATA TYGODNIKA „PRZEKROJ”

PRZEZ WYDAWNICTWO – należy dokonać przelewu na konto: Wydawnictwo Przekrój Sp. z o.o., ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa, **Alior Bank SA 80 2490 0005 0000 4600 1542 1792** i wysłać dowód wpłaty faksem: 22 525 99 88 lub e-mailem: prenumerata@przekroj.pl. Cena prenumeraty w 2011 r.: rocznej – **166,40 zł**, półrocznej – **83,20 zł**. Informacji udziela Dział Dystrybucji tel. 22 525 99 69 Prenumerata przez RUCH SA – RUCH SA prenumerata krajowa – 804 200 600, prenumerata zagraniczna – (+48) 22 532 88 16; 22 532 88 23, www.ruch.pol.pl

DOSTĘP NA STRONĘ WWW I WERSJE NA IPADA

Cena abonamentu na iPad i w Internecie: tygodniowy – **3,69 zł**, kwartalny – **30,75 zł**; roczny (z rabatem 30 proc.) – **99 zł**. Do wykupienia na www.przekroj.pl oraz w App Store. Informacje: wsparcie@przekroj.pl

Żebyś wiedział

KULTURA

- 26 **Wspominamy wielkich detektywów z przeszłości.** Z uwagą przyglądamy się nowym bohaterom masowej publiczności. Wojtek Kałużyński o wadach i zaletach Columbo, Kojała, Wallandera i innych
- 29 **Karolina Pasternak zaprasza na Transatlantyk.** Do Poznania
- 30 **OFF Festival czas zacząć.** Mariusz Herma o afrykańskich gościach imprezy

LEKTURA

- 32 Jacek Tomczuk rozmawia z **Krystyną Mazurówną.** O zbyt wielu ciekawych sprawach, by zbyć to krótkim: o życiu

OTWÓRZ OCZY

- 36 **Jeszcze 20 lipca Lucian Freud był najdroższym żyjącym malarzem na świecie.** Stach Szablowski o fenomenie artysty, który zmarł tego dnia w słusznym wieku 89 lat

RECENZJE

- 40 **Film:** Pasternak chwali „Kreta”
- 41 **Teatr:** Wakar poleca „Kartotekę” na DVD
- 42 **Muzyka:** Herma i Dunaj pochylają się nad płytami gwiazd OFF-a
- 43 **Książki:** Sendeki recenzuje Leśmiana
- 44 **Komiks:** Frąckiewicz każe kupić „Mglistego Billy’ego”

ZAWSZE W PRZEKROJU

- 45, 46, **Rozmaitości**
- 47, 50 z krzyżówką, Kronikami popkultury Orbitowskiego, Lewomyślnie Kurkiewicza, Ładnymi rzeczami Salwy i kuchnią Gesslera
- 48 **Dziennik** Jerzego Pilcha
- 49 **Stopklatka**
- 3, 23, 50 **Raczkowski**

ADRES REDAKCJI:

ul. Ślusarska 9/28, 30-702 Kraków,
tel. 12 394 73 00, faks 12 394 73 11
Oddział w Warszawie:
ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa,
tel. 22 525 99 33, faks 22 525 99 88,
www.przekroj.pl
e-mail: redakcja@przekroj.pl
lub imie.nazwisko@przekroj.pl

REDAKTOR NACZELNY:

Artur Rumianek

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO:

Donat Szyller

SEKRETARZ REDAKCJI:

Piotr Witek (szef), Marcin Kijowski

SEKRETARIAT:

Karolina Łajkowska, tel. 22 525 99 33

PRZED WSZYSTKIM: wydawnictwa@przekroj.pl,

Mariusz Nowik (zastępca szefa),

Łukasz Wójcik (zastępca szefa),

Agnieszka Fiedorowicz,

Anna Szulc, Małgorzata Świąchowicz,

Joanna Woźniczko-Czczott;

stałe współpracują:

Agata Jankowska, Marcelina Szumer

CYWILIZACJA DO ŚRODKA: nauka@przekroj.pl,

Olaf Szewczyk (szef), Anna Piotrowska,

stałe współpracują: Piotr Stanisławski,

Irena Cieślińska, Piotr Kossobudzki

KONIEC Z KULTURĄ: kultura@przekroj.pl,

Jacek Wakar (szef),

Marcin Sendeki (zastępca szefa),

Tadeusz Nyczek, Karolina Pasternak,

Jacek Tomczuk; stałe współpracują:

Kuba Dąbrowski, Łukasz Drewniak,

Sebastian Frąckiewicz, Mariusz Herma,

Anna Jastrzębska, Ola Salwa, Jacek Sieradzki,

Jarosław Szubrycht, Bartek Winczewski

ROZMAITOŚCI, KRZYŻÓWKI:

rozrywka@przekroj.pl, Marcin Pieszczyk;

stałe współpracuje Kaliber 45

PRACOWNIA GRAFICZNA:

Wojtek Piechoński (szef),

Beata Białogłowska-Piwko, Anna Kondek,

Karolina Kowalska, Wojciech Brdej,

Marcin Hernas, Krzysztof Zakrzewski

FOTODYDZIA: foto@przekroj.pl,

Marcin Kapica, Michał Okta, Karolina Sekula

KOREKTA:

Dorota Dul, Tatiana Hardej, Alicja Listwan,

Monika Ples, Katarzyna Rycko

PROJEKT GRAFICZNY:

Kasper Skirgajło-Krajewski

ARCHIWUM: Dominika Bok

OBROBKA ZDJĘĆ, PRZYGOTOWANIE

DO DRUKU: Andrzej Tchórzewski, Paweł Wójcik

STRONA INTERNETOWA I IPAD:

Marcin Cichowski, Marcin Kijowski (szefowie)

REDAKTORZY: Monika Hrycko-Skowron,

Tomasz Róg, Maria Włodkowska

GRAFICY: Katarzyna Bażela, Jakub Bieda,

Martyna Marzec

MULTIMEDIA: Anna Bajorek, Mikołaj Tocki

GREMI

GRUPA

Wydawnictwo Przekrój Sp. z o.o.

ul. Ślusarska 9/28, 30-702 Kraków,

tel. 12 394 73 00, faks 12 394 73 11

Oddział w Warszawie:

ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa,

tel. 22 525 99 55, faks 22 525 99 88

PRZED WYDAWNICTWEM:

Agata Kalińska

DYREKTOR WYDAWNICTWA:

Sławomir Mokrzycki

DYREKTOR DS. NOWYCH MEDIÓW:

Artur Rumianek

PROMOCJA I MARKETING:

promocja@przekroj.pl,

Jakub Maszkowski, Milena Ostólska

BIURO REKLAMY:

reklama@przekroj.pl,

Grzegorz Makowski, p.o. dyrektor biura

reklamy 695 414 905, Małgorzata Skorupa

601 432 821, Agnieszka Pawelec

601 550 348

DYREKTOR DYSTRYBUCJI:

Elżbieta Maciążek

DRUK: RR Donnelley

Artykułów niezamówionych nie zwracamy.
Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian
i skrótów w nadesłanych artykułach i listach.

MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL ŚWIATŁA · INTERNATIONAL LIGHT FESTIVAL · INTERNATIONALES LICHTFESTIVAL

SKYWAY '11

RZUĆMY ŚWIATŁO NA ŻYWIOŁY · TORUŃ, 09-13.08.2011

Pięć żywiołów — ziemia, ogień, woda, powietrze i kosmiczny eter — zawładnie toruńską Starówką podczas III edycji Międzynarodowego Festiwalu Światła Skyway. Między 9 a 13 sierpnia Toruń rozbłyśnie wyjątkowymi instalacjami świetlnymi. Swoje fascynujące prace zaprezentują międzynarodowi artyści i lokalni twórcy, którzy zabiorą widzów w niezwykłą podróż z pogranicza nauki i sztuki.

www.skyway.art.pl

SPONSORZY GŁÓWNI
Kup książkę